

Inhoud

Voorwoord	7
Samenvatting en conclusies	9
1 Onderwijskwaliteit en basisvaardigheden	19
1.1 Terug naar de basis en de kern van het onderwijs	19
1.2 Probleemstelling	21
1.3 Onderzoeksoepzet en aanpak	22
1.4 De deelnemers aan de verschillende rondes	25
1.5 Dit rapport	27
Noten	28
2 Wat is onderwijskwaliteit?	29
2.1 Onderwijskwaliteit en de meetbaarheid daarvan	29
2.2 Onderwijskwaliteit gedefinieerd	31
2.3 Kwaliteit gemeten	34
2.4 Behoeftte aan een goed meetinstrument voor onderwijskwaliteit	36
2.5 Actorgebonden kwaliteitscriteria	39
2.6 Conclusies over onderwijskwaliteitsbepaling	43
3 Het accent op de basisvaardigheden: taal en rekenen	46
3.1 De urgentie van het probleem	46
3.2 Het belang van basisvaardigheden	48
3.3 Voor- en nadelen van meer focus op de basisvaardigheden	55
3.4 Focus op basisvaardigheden in de praktijk	60
3.5 De optimale wijze om focus op basisvaardigheden aan te brengen	63
3.6 Op de goede weg met focus op basisvaardigheden?	68
3.7 Conclusies over de focus op basisvaardigheden	69
Noot	71
4 Opbrengstgericht werken	72
4.1 Huidig adagium: basisvaardigheden verbeteren door opbrengstgericht werken	72
4.2 Prestaties en opbrengsten in het onderwijs	74
4.3 Het benutten van toetsgegevens	76
4.4 Zicht op de leeropbrengsten	79
4.5 Opbrengstgericht werken in de praktijk	82
4.6 Conclusies ten aanzien van het opbrengstgericht werken	84
Noten	85

5	Rol- en taakverdeling en onderlinge relaties	86
5.1	Nieuwe verantwoordelijkheden vereisen helderheid in taakverdeling	86
5.2	De rol van de schooldirectie	89
5.3	De rol van leerkrachten en docenten	92
5.4	De rol van schoolbesturen en interne toezichthouders	95
5.5	De rol van ouders in de medezeggenschapsraad	100
5.6	De rol van de gemeente	103
5.7	Invloed van externe partijen bij uitoefening van de eigen rol	105
5.8	Onderlinge relaties in de praktijk	106
5.9	Op de goede weg met bestuurlijk arrangement?	110
5.10	Conclusies over rollen, relaties en bestuurlijk arrangement	112
6	Van knelpunten naar structurele verbetering	115
6.1	Duurzame verbetering van onderwijskwaliteit in de basisvaardigheden	115
6.2	Gunstige en ongunstige condities voor de basisvaardigheden	117
6.3	Factoren die een betere onderwijskwaliteit garanderen	120
6.4	Onderwijskwaliteit, diversiteit en passend onderwijs	128
6.5	Verschillen tussen het primair en voortgezet onderwijs	130
6.6	Stimulerend leiderschap	132
6.7	Goede, professionele leerkrachten en docenten	134
6.8	Draagvlak en samenwerking	139
6.9	Conclusies over knelpunten en duurzame onderwijsverbetering	142
	Noten	143
	Summary and conclusions	144
	Literatuur	153
	Publicaties van het Sociaal en Cultureel Planbureau	156